

kan den enkelte kommunes eller amtskommunes udgiftsbehov ikke beregnes direkte. Beregningen af udgiftsbehov forudsætter altid et vist skøn, og heri må nødvendigvis indgå en vurdering af den ændrede fordeling af økonomiske ressourcer, som en ændret tilskudsfordeling indebærer. Der kan således ikke findes noget endegyldigt mål for størrelsen af det (amts)kommunale udgiftsbehov.

Der stilles herefter forslag om, at kriterierne børn af enlige forsørgere og enlige ældre inddrages som sociale kriterier i tilskudsfordelingen, således at antallet af børn af enlige forsørgere indføres som socialt kriterium i den kommunale fordelingsnøgle, mens der i den amtskommunale fordelingsnøgle indføres et kriterium, hvori antallet af børn af enlige forsørgere og antallet af enlige ældre på 65 år og derover indgår med lige stor indbyrdes vægt. Når enlige ældre ikke er foreslået inddraget i det sociale kriterium for kommunerne, skyldes det, at arbejdsgruppen har konstateret, at det statistisk kun har mindre betydning for kommunernes udgifter til institutioner for ældre og handicappede m. v., at de ældre er enlige.

De foreslåede kriterier opfylder de krav til objektivitet, som hidtil er blevet stillet til fordelingskriterierne. Det må anses for lidet sandsynligt, at kommuner og amtskommuner ved påvirkning af antallet af enlige ældre og børn af enlige forsørgere vil søge at påvirke deres andel af tilskuddene. Kriterierne er desuden entydige og let konstaterbare. Om årsagssammenhængen mellem kriterier og udgiftsniveau bemærkes, at arbejdsgruppen, som nævnt ovenfor under b), i sine undersøgelser gjorde brug af statistiske analyser af, i hvilket omfang der er sammenhæng mellem givne kriterier og udgiftsniveauet vedrørende bestemte opgaver i de enkelte kommuner og amtskommuner («regressionsanalyser»). En sådan samvariation kan ganske vist ikke betragtes som *bevis* for, at der er årsagssammenhæng mellem kriterium og udgiftsniveau, men kan støtte en formodning herom, en formodning der, som nævnt ovenfor, yderligere støttes f. eks. af undersøgelser fra Socialforskningsinstituttet.

Den samlede vægt af de foreslåede kriterier må som nævnt fastsættes under hensyntagen til de økonomiske fordelingsvirkninger af lovkomplekset i sin helhed. Der stilles forslag om, at de sociale kriterier i den kommunale og den amtskommunale fordelingsnøgle for tilskud efter udgiftsbehovskriterier indgår med vægte på henholdsvis 10 og 15 pct.

Ud over indførelsen af sociale kriterier i fordelingsnøglerne stilles forslag om visse justeringer af de eksisterende kriterier og vægte.

De hidtil anvendte kriterier for aldersfordelingen af befolkningen i (amts)kommunerne foreslås således nuanceret på baggrund af de resultater om sammenhænge mellem befolkningens aldersfordeling og udgiftsniveauet på forskellige udgiftsområder i (amts)kommunerne, som indeholdes i arbejdsgruppens rapport. Endvidere foreslås vægtene for kriterierne i fordelingsnøglerne tilpasset til den bedre kvalitet af oplysninger, der nu foreligger gennem statistikken og det nye, kommunale budget- og regnskabssystem (jfr. bemærkningerne til de enkelte bestemmelser, nr. 5-6). Ved disse justeringer af kriterier og vægte tilsigtes ingen ændring af de hidtidige principper for tilskudsfordelingen.

Forslaget om indførelse af nye sociale kriterier og om justering af eksisterende kriterier og vægte omfatter tillige udligningsordningen for forskelle i udgiftsbehov i hovedstadsområdet. De sociale kriterier foreslås heri tillagt en vægt på 10 pct. både i den amtskommunale og i den kommunale udligningsordning. Der henvises i øvrigt til bemærkningerne til forslag til lov om ændring af lov om udligning i hovedstadsområdet.

Forslagene om nye sociale kriterier og justering af de eksisterende kriterier og vægte er i overensstemmelse med arbejdsgruppens rapport. På en række andre punkter har regeringen derimod ikke ment at kunne følge dennes forslag.

Dette gælder således gruppens forslag om at inddrage kriteriet boligforhold i fordelingsnøglerne. Arbejdsgruppens analyser måtte her baseres på fordelingen i de enkelte kommuner og amtskommuner mellem lejer- og ejerboliger uden hensyn til disses kvalitet. Dette medfører, at kriteriet boligforhold næppe kan siges at opfylde de nødvendige krav til årsagssammenhæng og upåvirkelighed. Som nævnt ovenfor under b) vil der ske forbedringer i statistikken på dette område, som vil muliggøre en mere nuanceret vurdering af boligforholdenes betydning for udgiftsbehovene.

Man har endvidere ikke fundet at kunne følge det forslag, der blev stillet af et flertal i arbejdsgruppen om en regulering af den enkelte (amts)kommunes tilskud for geografisk betingede lønforskelle. En sådan regulering ville typisk begunstige kommuner med højt lønniveau, og det må tages i betragtning, at der ikke – heller ikke med de nedenfor under 3. omtalte forslag – sker en fuldkommen udligning af forskelle i kommunernes og amtskommunernes beskatningsgrundlag.

Endelig skal det nævnes, at man i forslaget har anvendt enlige ældre på 65 år og derover i stedet for enlige folkepensionister, idet Danmarks Statistik årligt foretager en opgørelse af denne størrel-